

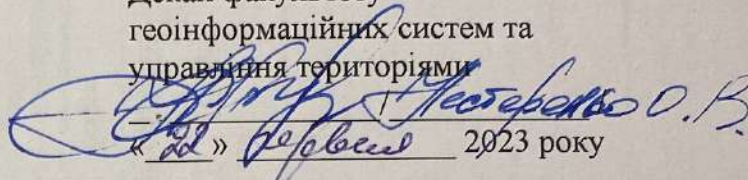
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Бакалавр

Кафедра технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
геоінформаційних систем та
управління територіями

« 28 » березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Екологія та безпека життєдіяльності

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
017	Фізична культура і спорт

Розробники:

к.т.н., доцент Жукова Олена Григорівна

доцент Цюрюпа Юрій Володимирович

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

протокол № 1 від «28» 08 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/Тетяна ТКАЧЕНКО/

Схвалено гарантом освітньої програми:

Фізичного виховання і спорту

Гарант ОП

(підпис)

/Ольга ОЗЕРОВА/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 4 від «29» березня 2023 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин							Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.									
				Разом	Л	Лр		Пз	КП	КР	РГР	Конт. роб				
017	Фізична культура і спорт	3	90	40	20	-	20	50	-	-	-	1	3	1		

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин							Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.									
				Разом	Л	Лр		Пр	КП	КР	РГР	Конт. роб				
017	Фізична культура і спорт	3	90	20	10	-	10	70	-	-	-	1	3	4		

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни:

Дисципліна «Екологія та безпека життєдіяльності» вивчає функціональну нерозривність людини і навколишнього середовища, їхній взаємний вплив, що відображається не тільки на життєдіяльності, а й на способі мислення, активній соціальній позиції, особистій безпеці людини та стані довкілля.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів фактично нового світогляду, заснованого на ґрунтовних екологічних знаннях та культурі спілкування з природою, оволодіння теоретичними основами екології та надбання практичних навичок з екологічної безпеки, раціонального природокористування, збереження і відтворення природних ресурсів, захисту екологічних прав громадян та інтересів держави.

Завдання вивчення дисципліни є:

- вивчення загального стану сучасної біосфери планети, його формування й особливості розвитку під впливом природних і антропогенних чинників;
- прогнозування динаміки стану біосфери в часі і просторі, в залежності від впливу різноманітних чинників;
- розробка шляхів гармонізації взаємодії суспільства і природи з метою збереження життя на Землі;
- прогнозування можливості і наслідків впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини та навколишнє середовище;
- використання нормативно-правової бази захисту особистості та навколишнього середовища;
- використання у своїй практичній діяльності громадсько-політичних, соціально-економічних, правових, технічних, природоохоронних, медикопрофілактичних та освітньо-виховних заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі;
- оберігання навколишнього середовища, пропагування екологічної освіти та культури.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	
СК05	Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН09	Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.

Програма дисципліни

Лекції:

- Тема 1.** Екологія в системі природничих наук. Визначення, предмет і завдання екології.
- Тема 2.** Основні поняття та визначення екології. Раціональне природокористування.
- Тема 3.** Природні ресурси, їх класифікація.
- Тема 4.** Кругообіг речовин в природі.
- Тема 5.** Основні екологічні закони.
- Тема 6.** Екологічні фактори.
- Тема 7.** Демекологія (екологія популяцій).
- Тема 8.** Антропогенне забруднення біосфери.
- Тема 9.** Вплив людини на глобальні біосферні процеси.
- Тема 10.** Гідросфера. Проблеми, пов'язані з її забрудненням.
- Тема 11.** Атмосфера. Екологічні проблеми повітряного басейну.
- Тема 12.** Літосфера. Вплив на ґрунти антропогенних чинників. Мінеральні ресурси.
- Тема 13.** Екологічний моніторинг.
- Тема 14.** Відходи.
- Тема 15.** Екологічна ситуація в Україні.

Практичні заняття :

- Тема 1.** Екологічні проблеми сучасності, їх стан в Україні. Методи дослідження в екології
- Тема 2.** Екосистема – основне поняття екології
- Тема 3.** Екологічні фактори навколишнього середовища
- Тема 4.** Біосфера. Захист та збереження.
- Тема 5.** Забруднення атмосфери.
- Тема 6.** Гідросфера та її значення. Ґрунт, як основна частина літосфери
- Тема 7.** Ґрунт, як основна частина літосфери
- Тема 8.** Забруднення довкілля та здоров'я людини. Нормування якості стану довкілля.

Індивідуальне завдання

1. Екологія як природнича та гуманітарна наука.
2. Предмет екології, її об'єкт і завдання, становлення і розвиток екологічної науки.
3. Екосистеми, їх властивості та закони функціонування.
4. Екосистеми. Концепція екосистем.
5. Екологічні фактори як складові існування екосистеми.
6. Розвиток та еволюція екосистем.
7. Біосфера, її структура та основні закони функціонування.
8. Вчення В.І. Вернадського про біосферу.
9. Структура функціонування біосфери.
10. Глобальні екологічні проблеми.
11. Забруднення літосфери як екологічна проблема.
12. Сучасна екологічна ситуація в світі.
13. Радіоактивне забруднення біосфери як екологічна проблема.
14. Загальна характеристика глобальних екологічних проблем.
15. Енергетика та її вплив на навколишнє середовище.
16. Забруднення атмосфери як екологічна проблема.

17. Основні техногенні джерела забруднення навколишнього середовища.
18. Екологічні наслідки забруднення біосфери і безгосподарської діяльності людини.
19. Сучасна екологічна ситуація в Україні.
20. Альтернативні джерела енергії та їх характеристика.
21. Забруднення навколишнього середовища промисловістю.
22. Глобальні екологічні проблеми пов'язані із забрудненням навколишнього середовища.
23. Державне управління в галузі охорони навколишнього середовища і природокористування.
24. Вплив забруднення атмосфери на життя і здоров'я людей.
25. Парниковий ефект. Причини виникнення та наслідки.
26. Кислотні дощі. Причини виникнення та наслідки.
27. Сучасні методи дослідження стану довкілля.
28. Екологічні чинники середовища.
29. Еколого-економічні основи природокористування.
30. Основи екологічного управління і менеджменту

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензії на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за змістовим модулем. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (довіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання	Підсумковий	Сума
--------------------	-------------	------

Відвідування лекцій	Оцінка контр. роботи	контроль	
30	30	40	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати

визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Список рекомендованої літератури

Підручники:

- Жигуц Ю.Ю. Інженерна екологія / Ю.Ю. Жигуц, В.Ф. Лазар. – К.: Кондор, 2012. – 170с
- Грицик, В. Екологія довкілля. Охорона природи : навчальний посібник для студентів вузів / В. Грицик, Ю. Канарський, Я. Бедрій. - К. : Кондор, 2011
- Злобін Ю.А. Загальна екологія: Навчальний посібник / Ю.А. Злобін, Н.В. Кочубей. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 416с.
- Білявський Г.О. Основи екології / Г.О. Білявський, А.І. Бутченко, В.М. Навроцький. – К.: Лібра, 2002. – 352с.
- Васюкова Г.Т. Екологія / Г.Т. Васюкова, О.І. Грошева. – К.: Кондор. – 2009. 524с.
- Мислюк О.О. Основи хімічної екології / О.О. Мислюк. – К.: Кондор, 2012. – 660с.
- Трофімович В.В. Основи екології. – К.: КНУБА, 1996, 210 с.
- Злобін Ю.А. Основи екології. – К.: Лібра, 1998, 248 с.
- I. Tyler Miller, Living in the Environment: principals, connections and solutions. – Belmont, California, 1996, 830 p.
- Кучерявий В.П. Екологія. – Львів: Світ, 2000, 500 с.
- Марчишин С.М, Екологічний словник-довідник. – К.: Рідна мова, 1998, 220 с.
- Білявський Г.О., Бутченко А.І., Навроцький В.М. Основи екології (теорія і практикум). – К.: Лібра, 2002, 352 с.
- Батлук В.А. Основи екології. – К.: Знання, 2007, 519 с.
- Журавльов Є.П. Безпека навколишнього середовища. – К.: ПоліграфКонсалдінг, 2004, 320 с.
- Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля. – 2006, 294 с.
- Батлук В.А. Основи екології. – К.: Знання, 2007, 519 с.
- Барановський В.А. Екологічний атлас України. – К.: Географіка, 2000, 41 с.
- Шматък В.Г., Нікітін Ю.В. Екологія і організація природоохоронної діяльності. – К.: КНТ, 2008, 304 с.
- Батлук В.А. Основи екології. – К.: Знання, 2007, 519 с.
- Касьянов М.А. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник // Касьянов М.А, Мальоткін В.М., Гунченко О.М., Друзь О.М. – Луганськ: Ноулідж, 2014. – 240 с.
- Вальченко О.І. Соціальна та екологічна безпека життєдіяльності // О.І. Вальченко, О.М. Гунченко, Л.А. Сергєєва, О.І. Глебова. Курс лекцій. Частина 1. – К: НУБІП України, 2018 – 171 с.
- Кошель В.І., Поплавський О.П., Савюк Г.П., Дзундза Б.С. Безпека життєдіяльності і цивільний захист: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ : НАІР, 2016. — 93 с.
- Кошель В.І., Савюк Г.П., Дзундза Б.С. Безпека життєдіяльності людини: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2013. — 107 с.
- Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2012. – 198 с.
- Абракітов В.Е. Безпека життєдіяльності, екологія та охорона праці. Енциклопедичний словник. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 396 с. — ISBN 978-966-695-256- 4.

- Ковжого С.О., Малько О.Д., Полежаєв А.М. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / С.О. Ковжого, О.Д. Малько, А.М. Полежаєв. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. – 224 с.